

Erhvervsministeriet
Att.: Johan Amby (johamb@em.dk) m.fl.
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Den 27. maj 2020

Høringsvar til specialudvalgshøring af Kommissionens meddelelser om turisme

Dansk Erhverv har modtaget dokumenterne til specialudvalgshøringen af Kommissionens meddelelser om turisme og vil komme med vores bemærkninger til de fremsendte dokumenter i det følgende.

Generelle kommentarer

Coronavirusen har sat verden i stå. Mange er påvirket. I erhvervslivet går det bl.a. hårdt ud over oplevelses-, turisme- og rejsebranchen. 280.000 danskere er beskæftiget som følge af aktivitet i turisme- og oplevelseserhvervene. En analyse fra Dansk Erhverv vurderede allerede i marts 2020, at der ville gå mellem 11.700 og 46.900 jobs tabt alt efter, hvordan situationen udvikler sig. De scenarier, der blev lagt til grund for analysen, viste sig at være alt for optimistiske og udsigterne er nu – efter flere måneder med stort set komplet nedlukning af turismeerhvervene langt mere pessimistiske. Dansk Erhverv anser det derfor som utrolig vigtigt, at der både på lokalt, nationalt og europæisk niveau i den kommende tid er fokus på at genoprette turismen og hilser derfor denne høring og overvejelserne bag den velkommen.

Krisen har også påvirket en lang række erhverv, der er tæt forbundet til turisme – herunder persontransportbranchen. Taxi- og turistbuserhvervene har oplevet omsætningsnedgang på 80-90 pct. og kritisk infrastruktur som fx lufthavne er i samme situation. Persontransportbranchen forventer først at være tilbage på et nogenlunde normalt niveau i foråret 2021.

Det er afgørende, at der på tværs af hele EU bliver igangsat initiativer til at få turismen tilbage på fode igen. Det er dog samtidig afgørende at understrege, at den nuværende situation, hvor statsstøttereglerne i praksis sat ud af kraft, ikke er langtidsholdbar. Derfor skal der fastsættes en koordineret nedtrapning for statsstøtte til turismesektoren (som i alle andre sektorer). Dansk Erhverv foreslår at statsstøtte som følge af Covid19 skal nedtrappes koordineret i en periode. Hvor der skal støttes, bør dette ske med fælles spilleregler, gerne ud fra objektive kriterier og med en koordineret og fastsat aftrapning.

Specifikke kommentarer til: Tourism and transport in 2020 and beyond (COM(2020) 550 final)

I dette afsnit kommer Dansk Erhverv med specifikke kommentarer til 'Tourism and transport in 2020 and beyond'. De afsnit i dokumentet, der vedrører andre dele af den samlede dokumentpakke, vil blive adresseret under de andre dokumenter herefter.

Til d) om digitalisering

Der er et stort behov for yderligere digitalisering i turismen på tværs af de europæiske lande. Det efterspørges af turisterne og skaber nye forretningsmuligheder og potentialer for alle grene af turismen. Det er oplagt, at man sikrer, at de processer, som man sætter i gang nu, for at styre fx gæsters ankomst og den digitale kommunikation med dem under corona-krisen, også kan bruges senere til fx intelligent crowd management mv. til gavn for både turister og virksomheder.

Dansk Erhverv ser positivt på ideen om en fælles hjemmeside med aktualiseret information om situationen ved grænserne mv. Det er imidlertid vigtigt, at en sådan side opdateres løbende, er brugervenlig og at viden om dens eksistens når ud til turister og erhverv, hvis den skal have effekt.

Til e) om rettigheder

Dansk Erhverv bakker grundlæggende op om, at der er transparens omkring ordninger og aftaler på turismeområdet, så forbrugeren ved, hvad vedkommende siger ja til og der er tryk om omkring de produkter, der bliver købt. Dansk Erhverv bakker desuden i høj grad op om, at det sættes ind med en særlig indsats målrettet online-bookingportalene, således at forbrugeren har en chance for at træffe et valg på en fair grundlag. Der må ikke være misvisende og uigennemsigtige information om bl.a. efterspørgsel af særlige overnatningssteder eller produkternes popularitet på bookingplatformene. Det er hverken i forbrugeren eller i turismevirksomhedernes interesse, at der hersker uklarhed omkring præmisserne for markedsføringen og selektionen på bookingportalene. Det er aldrig gavnligt og i særdeleshed ikke lige nu, hvor forbrugerne har særlig stort behov for at have tillid til de turismeprodukter, som de køber.

Til afsnit III – om at få turismen tilbage på sporet

Som det fremgår af kortet i afsnittet, vurderes det, at Danmark er hårdt udsat for at blive ramt af nedgang i turismen, blandt andet da turismen spiller en afgørende betydning for væksten og jobskabelsen i flere kystkommuner. Det er dog vigtigt derudover også at have øje for storbyturismen, som er særlig hårdt ramt lige nu og som ikke har samme udsigter til at komme tilbage på niveau før krisen foreløbigt, da især turismen i København er dybt afhængig af internationale turister fra hele verden, der kommer ind til byen via fly. København har ifølge tal fra Dansk Erhverv på baggrund af data fra VisitDenmark en omsætning fra udenlandske turister på 24,5 mia. kr. om året – ud af en samlet omsætning for hele landet fra udenlandske turister på 55 mia. kr. om året. Det illustrerer hvor afgørende indtægterne fra udenlandsk turisme er for København og minder om, at der er behov for et bredt fokus på genopretningen af turismen ikke kun langs kysterne, men også i storbyerne.

Til b) – krisens konsekvenser

Dansk Erhverv ser med dyb bekymring på prognoserne for turismebranchen og kan genkende det generelle billede, der beskrives i analysen her, der forudser et markant omsætningstab for turismen i 2020 og dermed konkurser og tab af arbejdspladser. Turismen skaber også i Danmark beskæftigelse til nogen af de grupper, der har en kort uddannelse og nogle gange befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet. For dem vil tabet af job være ekstra hårdt, da udsigterne til at finde et nyt kan være særlig udfordrende. Derfor er det afgørende at sætte ind med hjælp til turismevirksomhederne i hele EU.

Til c) – om likviditet og finansiering

Dansk Erhverv ser positivt på forslaget om at der skal sikres bedre adgang til finansiering for turismen og bakker op om, at initiativerne gennem European Regional Development Fund and the European Social Fund skal sammentænkes med en indsats målrettet digitalisering og bæredygtig turisme. Det er positivt at økonomisk støtte til turismen prioriteres i den fremtidige udvikling af EU's støtteprogrammer.

Til f) – om markedsføring

Dansk Erhverv bakker op om, at man indtænker turismen i markedsføringen af andre områder, fx kulturområdet og ift. transportområdet. Der for dansk turisme er et stort potentiale i markedsføringen målrettet nærmarkederne og bl.a. det tyske marked er en stor del af løsningen ift. at få dansk kyst- og naturturisme på fode igen.

Til IV – om samarbejde

Dansk Erhverv bakker op om ønsket om et bedre samarbejde på alle områder, både mellem forskellige myndigheder på forskellige niveauer, men også mellem forskellige brancher.

Til V – om fremtidens turisme

Dansk Erhverv deler ambitionen om at Europa skal være verdens førende turistdestination for turismeoplevelser med fokus på bæredygtighed, kvalitet, værdi og innovation. Et fortsat fokus på på bæredygtig turisme og digitalisering er vejen frem, hvis man skal udnytte potentialet i fremtiden. Dansk Erhverv bakker op om initiativet med en European Tourism Convention om emnet.

Specifikke kommentarer til: Commission recommendation of 13.5.2020 on vouchers offered to passengers and travellers as an alternative to reimbursement for cancelled package travel and transport services in the context of the COVID-19 pandemic (C(2020) 3125 final)

Dansk Erhverv bakker op om opfordringen til at etablere voucherordninger. Det er positivt, at der skabes initiativer for at sikre likviditet og giver mulighed for at fastholde forbindelsen til kunden til et senere tidspunkt. Rejseselskaber, hoteller etc. kan beholde likviditet der er livsvigtigt på kort sigt og undgå konkurs – samtidig kan rejsende stadig få deres rejse udlevet – så snart krisen er ovre og rejser bliver tilladt igen.

Dansk Erhverv ser den danske Rejsegarantifond som en oplagt model til understøttelse af voucher-modeller, da den garanterer passagerer at deres vouchers ikke bliver værdiløse i tilfælde af

en konkurs, men samtidig undgår man at trække penge ud af turismesektoren der er under et historisk hårdt pres.

Et dansk bud på en voucher-ordning var en del af aftalen om Rejsegarantifonden, men EU-Kommissionen har til Dansk Erhvervs store beklagelse underkendt denne voucher-ordning. Dette sker på trods af at Dansk Erhverv er opmærksom på, at en række andre lande fraviger direktivet og laver voucher-ordninger, der ikke giver mulighed for at få pengene udbetalt i stedet for. Det er ikke hensigtsmæssigt at der er forskellig praksis på dette område, da dette er stærk konkurrenceforvridende og stiller de danske forbrugere i en situation, med et på sigt mindre udbud af rejsearrangementer – og stiller de danske rejsevirksohmheder dårligere, da de ikke har samme mulighed for at benytte voucher-ordninger til at sikre øget likviditet netop nu, hvor behovet er stort.

Det er generelt vigtigt for Dansk Erhverv, at initiativer på dette område ikke bliver konkurrenceforvridende, ved fx kun at give muligheder for indløsning af vouchers i en national kontekst eller lignende. Det bør sikres, at der ikke bliver indført skjult statsstøtte gennem en voucherordning.

Specifikke kommentarer til: COVID-19 Towards a phased and coordinated approach for restoring freedom of movement and lifting internal border controls (C(2020) 3250 final)

Dansk Erhverv bakker op om ambitionen om at åbne grænserne inden for EU igen inden sommerens turistsæson. Det er en fornuftig overvejelse at se på områder med lignende smittetryk som udgangspunkt for en gradvis åbning. Det er afgørende med fælles kommunikation og ensartede retningslinjer samt en tæt koordinering i europæisk regi. EU-Kommissionen er det oplagte organ til at facilitere og sikre god koordination mellem landene i takt med at Europa genåbnes. En fælles koordinering er også afgørende for at styrke tilliden, da turisme kun kan blomstre hvis der er gensidig tillid til at det er sikkert at rejse - og modtage turister.

Dansk Erhverv vil samtidig gerne understrege at EU-lande naturligvis selv bestemmer hvornår de vil åbne grænserne op. Dansk Erhverv vil dog opfordre til fælles koordinering på EU-niveau da turisme i sagens natur er international.

Specifikke kommentarer til: COVID-19: Guidelines on the progressive restoration of transport services and connectivity (C(2020) 3139 final)

International transport af personer og gods er afhængig af ensartede regler på tværs af de omfattede lande. For så vidt angår godstransport anerkender erhvervet den indsats der er gjort både bilateralt og fra EU for at holde godsstrømmene i gang. Godstransporterhvervet forventer at blive ramt af en generel recession og en dermed en nedgang i ordremængden som følge af krisen. Hvor hårdt dette vil ramme er i høj grad afhængig af, hvilke tiltag, der gøres nationalt og fra EU for at dæmpe virkningerne og genstarte økonomien.

For så vidt angår persontransport er det både for bus-, bane- og lufttransport afgørende at de fremadrettede tiltag der gøres for at åbne brancherne på sundhedsmæssig ansvarlig vis sker koordineret og så vidt muligt med ensartede krav til operatørerne på tværs af landegrænser - både i

EU og i forhold til den globale persontransport.

Specifikke kommentarer til: COVID-19: EU Guidance for the progressive resumption of tourism services and for health protocols in hospitality establishments (C(2020) 3251 final)

Dansk Erhverv er enig i, at en åbning af turismeerhvervet kræver at COVID-19-krisen er under kontrol og at åbningen sker sundhedsmæssigt forsvarligt i hele Europa. En for lempelig fremgangsmåde i dele af Europa, der fører til et fornyet udbrud af virussen, kan skade hele det europæiske turismeerhverv og rulle en positiv udvikling tilbage igen. Dansk Erhverv bakker desuden op om, at det er væsentligt, at der er en grundig og tilnærmelsesvis ensartet monitorering af udviklingen samt at den fornødne sygehuskapacitet, testkapacitet og responskapacitet er tilsted i turistområder – også i landområder – for at sikre tryghed og hurtig behandling for turisterne.

Dansk Erhverv ser positivt på at der i EU-regi udvikles bud på retningslinjer, som nationale retningslinjer kan udvikles ud fra for at sikre en vis ensartethed. Virkeligheden har imidlertid overhalet disse retningslinjer i en dansk kontekst, hvor der allerede er blevet udarbejdet særskilte retningslinjer for restauranter, hoteller og andre områder af dansk turisme.

Dansk Erhverv opfordrer derfor til, at man fra dansk side – i det omfang det ikke allerede er sket – informerer EU-kommissionen om de danske retningslinjer og sikrer, at der sker en god erfaringsudveksling på tværs af EU-lande, således at de danske erfaringer kan bruges andre steder i EU. Her kan der med fordel peges på, at man i Danmark har valgt ikke at stille krav om ansigtsmasker til personalet på restauranter mv. Dette opfattes af Dansk Erhverv som positivt, da det skaber en større normalitet i turismeerhvervet og skaber en bedre grobund for at få gode kundeoplevelser.

Dansk Erhverv bakker op om opfordringen i retningslinjerne om, at der skal holdes en tæt kontakt med relevante interessenter i løbet af genåbningen på turismeområdet. Det er gavnligt både i en dansk og en europæiske kontekst.

Dansk Erhverv stiller sig gerne til rådighed for at uddybe ovenstående kommentarer, hvis det har interesse.

Med venlig hilsen,

Anne Sina
Politisk konsulent